

ЦАНА 50 Н. ФЭН. — PREIS 50 Pf.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND”

№ 13 (597)

Мюнхэн, 22 верасеня 1962 г. — München, — 22 September 1962.

ГОД ВЫДАНЬЯ 16

Пацяшальныя сымптомы

Трыомфальная падарожжа прэзыдэнта Францыі дэ Голь па Заходнія Нямеччыне было ня толькі вялізарнай, але і вельмі харктэрнай падзеяй, калі прыгадаем шматгадовую варожасць, якая разъядноўала гэтыя краіны. Сэдан і Марна, Вэрден і Орадур забываюцца нялягка. І няма сумлеву, што яшчэ з аднаго ў другога боку ёсьць людзі, якія балюча прыгадваюць страхоўцы прынамся дэльвіх апошніх Сусветных войнай. Байдай найлепши агтэым можа прыгадаць «... Францыя й Нямеччына — задумаемся ў гэту хвіліну над зъвестам гэтых словаў...» — скажу канцлер Адэгенэрал дэ Голь, кі быў больш жаўнёрам, чымся палітыкам. Падчас сваёй даўгагадовай вайсковай кар'еры дэ Голь змагаўся супраць Нямеччыны. Пры гэтым, як ведаєм з гісторыі Другой Сусветной войны, дэ Голь як дыплямат вызначаеца рэдкім для дыпляматы рысам: ён гаварыць тое, што думае, і дамагаеца ад партнёра гатага-ж самага. Рузвельт і Чэрчыль лёгка зъядноўвалі сваіх саюзьнікаў пустой фразэялёй і безвартаснымі абяцаннямі. Аднак, калі ім даводзілася гаварыць з дэ Голем, яны — як самі прызналіся — перад гэтым і пасьля чуліся вельмі блата.

Таму, усьведаміўшы ўсё гэта, тым больш важным зъяўляеца выяўленыне добрай волі з абодвух бакоў. Няма сумлеву, што тут выдатную ролю згуляла ўрэальная съедамасць небясспекі, якая пагражала Заходнія Еўропе. Аднак гэта нязынчыне факту, што вольнага Еўропа аб'ядноўваеца, што людзі юнароды шукаюць элемант, якіх іх лучашць і адкідаюць тэя, якія разъдзеляюць. Аб'яднаная Еўропа можа стацца важным фактарам у палітычным, эканамічным і культурным жыцці съвету, тымболічнай ўзаемадачыненіі Брытанскай Супольнасці Нацияў увайшлі толькі Беларусь і Украіна?

«... Для мяне вялікая радасць і гонар быць вашым госьцем. Но ў сяньнішнім съвеце абодвум нашым народам трэба будзе выкананы вялізарнае і адказнае заданье...» — гаварыў дэ Голь.

«... Ваша прысутніцца тут, спадар генэрал, зъяўляецца для нас выдатнай, я-бы сказаў, гісторычнай падзеяй. Наш народ шануе і паважае Вас як выдатнага дзяржаўнага дзеяча, які съмелаў

Телеграма

Ад імя ўдзельнікаў Пятай Сустрэчы Беларусаў Паўночнай Амерыкі на руки Старшыні Рады БНР была перасланая тэлеграма наступнага зъместу:

Яго Міласці
Старшыні Рады БНР
Інж. М. Абрамчыку

Вельмі Паважаны Сп-ру Прэзыдэнт, Удзельнікі Пятай Сустрэчы Беларусаў Паўночнае Амерыкі даручылі мне перадаць Вам шчырую падзялку за Вашае пгызвітальне ды ўсю сваю чаргу пажадаць Вам вялікіх поспехаў у працы на Вашым адказным становішчы.

Разглядзэўшы палажэнне ў Беларусі, што церпіц сяняня ў каланіяльнім прыгнёце чырвонай Маскоўшчыны, удзельнікі Сустрэчы съцвердзілі вялікую вагу працы і змаганія, якую Рада й кіраўнічыя органы БНР вядуць на выгнанні дзеяяўленія нашай паняволенай Бацькаўшчыны. Беларусы Паўночнай Амерыкі заплёніваюць Вас, што ў будучыні даложаць намаганіні, каб падтрымоўваючы органы БНР у іхнай працы, прысьпешыць гэтае вызваљенне.

Няхай жывуць Беларусы ў змаганыні за вызваљенне Бацькаўшчыны!

Няхай жыве Беларуская Народная Рэспубліка!

Пятая Сустрэча Беларусаў Паўночнае Амерыкі
Амэрыкі
К. Акула — Старшыня

Таронта, 3. 9. 62.

ОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА- ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUŠCINA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkausčina“ („Das Vaterland“)

(8) München 19. Schliessfach 69

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verlag, G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14.
Ц а на : Нямеччына (іншыя ўсходнія краіны бяз Францыі й паўдзён-наамерыканскіх краін): год — 12,5 н. м.; ЗША й Канада: год — 6,5 д.;
Ангельшчына й Аўстралия: год — 30 шыл.; Францыя: год — 12,5 н. ф. Паў-
года — падаванія пададзене цаны. Перасылка лётніцкай поштай у ЗША
й Канаду каштует падвойна, у Аўстралию й краіны Паўднёвой Амерыкі —
патройна. Падвойныя нумары каштуюць падвойна.

Банковое ко́то: Zeitung „Bačkausčina“,

Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND”

Ідэялягічныя клопаты

Трыомфальная падарожжа прэзыдэнта Францыі дэ Голя па Заходнія Нямеччыне было ня толькі вялізарнай, але і вельмі харктэрнай падзеяй, калі прыгадаем шматгадовую варожасць, якая разъядноўала гэтыя краіны. Сэдан і Марна, Вэрден і Орадур забываюцца нялягка. І няма сумлеву, што яшчэ з аднаго ў другога боку ёсьць людзі, якія балюча прыгадваюць страхоўцы прынамся дэльвіх апошніх Сусветных войнай. Байдай найлепши агтэым можа прыгадаць «... Францыя й Нямеччына — задумаемся ў гэту хвіліну над зъвестам гэтых словаў...» — скажу канцлер Адэгенэрал дэ Голь, кі быў больш жаўнёрам, чымся палітыкам. Падчас сваёй даўгагадовай вайсковай кар'еры дэ Голь змагаўся супраць Нямеччыны. Пры гэтым, як ведаєм з гісторыі Другой Сусветной войны, дэ Голь як дыплямат вызначаеца рэдкім для дыпляматы рысам: ён гаварыць тое, што думае, і дамагаеца ад партнёра гатага-ж самага. Рузвельт і Чэрчыль лёгка зъядноўвалі сваіх саюзьнікаў пустой фразэялёй і безвартаснымі абяцаннямі. Аднак, калі ім даводзілася гаварыць з дэ Голем, яны — як самі прызналіся — перад гэтым і пасьля чуліся вельмі блата.

Другім пацяшальнам сымптомам апошніх часу былі гарачыя спрэчкі на канфэрэнцыі Брытанскай Супольнасці Нацияў адносна далучэння Англіі да Агульнага Рынку. Калі ўзважыць скан-плікаваны ўзаемадачыненіі Брытанскай Супольнасці Нацияў, дык трэба

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія аб'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

Стварэнне Агульна Еўрапейскага Рынку, пэўна-ж, яна было лёгкім. Кожная з дзяржаў мусіла ахвяраваць частку сваёй суверэннасці і дзяржаўных амбіцыяў на карысць супольнасці. Эканамічныя спрабы насочувалі шмат проблемаў. Аднак пры добраі волі ўсе гэтыя праблемы былі шчасціўна вырашаны і ѿтварылі падставу для афіцыйнага дактрынай, павінна была-б вызначыцца сацыялістычнай эканомікай, якая супрацдавае матарыяльныя быт народу ўжо цэлымі дзесяцігоддзіямі. А моладзь нічога іншага і ня ведае, як сацыялістычны, а ідэялягічныя бытнічыні.

Маркс і Ленін казалі, што эканоміка — гэта фундамэнт-аснова; ідэялягічныя бытнічыні, якія ўжо бытнічыні, мусі-бы паптытацца: Ад якога-ж гэтае асновы вырастаете, надбудоўваеца на ёй — сказаць-бы падму-роўка з эканомікі, а сцены з дахам з палітыкі ды ідэялягічні.

Але вось у саўецкай Беларусі надбудоўка-ідэялягічныя, і чамусьці якраз ідэялягічныя бытнічыні, якія ўжо бытнічыні, падчынены марксизму-ленінізму, мусі-бы паптытацца: Ад якога-ж гэтае асновы вырастаете, надбудоўваеца на ёй — скозаць-бы падму-роўка з эканомікі, а сцены з дахам з палітыкі ды ідэялягічні.

На гэтым падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія аб'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радасная. Яна, таксама радасная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

радосная. Яна, таксама радосная і для нас — Беларусаў, якія брутальны сілай загнаны ў Эўраазію, хоць жывуць у сяньнія об'яднаныне, праўда, шасцічкам краінаў, сталася фактам.

На фоне падзеяў у сусветнай палітыцы, які не вызначаеца пацяшальнымі фактамі, аб'яднаная Еўропа — падзея

Колькі словаў пра „гісторыю БССР“

У нормальных умовах выхад тае ці іншае працы зь гісторыи народу, асабліва толькі акадэмічнага выдання, выклікае толькі прыемнае пачуццё і ўдзічнасць цэлага народу. На вялікі жаль, выхад у съвет 2-га перапрацаванага выдання дутвомнае «Гісторыі Беларусь ССР» не пачешыць беларускага народу.

Зь першым выданнем нашыя суродзічы туць на эміграцыі больш-менш азімленыя. Як съцвядржаецца ў ўзведнанні рэцэнзіі чатырох бясесэрскіх гісторыкаў на другое выданне «Гісторыі БССР» («Советская Белоруссия», 20. 7. 1962), у гэтак «новым выданні кніга выразнівасця больш высокіх навуковых і ідэйна-тэарэтычных узору». З практикі мы знаем, што азначае з савецкага пункту гледжання «высокі ідэйна-тэарэтычны ўзору». Гэта — ідэялігічная вытрыманісць як у літары актуальнага савецкага піснада-камунізму, так і ў літары актуальнай народнай. Незарон рэцэнзіі з'яўляюцца прыказы на кнігу: «Гісторыі Беларусь ССР» у двух татах» — каштоўны падручнік для ўсіх, чо цікавіца гісторыі Беларусі. Гэта марксістская праца будзе мець вялікое значэнне для ўзгадавання працоўных, асабліва моладзі, у камуністычным духу».

Чаму-ж «больш высокі навуковы ўзор» другога выдання «Гісторыі БССР»? Аўтары рэцэнзіі цвердзяць, што пры перапрацоўцы «Гісторыі БССР» была выкарастана да датковая «дакументальная база», пашырана храналагічны рамкі й. д. Бязумоўна, гэта можа быць адзнакай «больш высокай навуковасці». Аднак мы дарэмна сібе цешылі-б. Папершае, як цвердзяць рэцэнзіі, у кнізе падаецца «марксістская аналіз усіх грамадзкіх зьяваў, а падругое — цытует: «Аўтарскія калектывы працу ўзведнанні пасяяцьлі пытанніе адзінства паходжання і агульнасці гістарычных лёсаў расейскага, украінскага і беларускага народу, паказаў іхнае супольнае змаганіе супраць нутраных і чужеземных панівальнікі». Гісторыі Беларусі пасяяцьлі на фоне агульнарасійскіх падзеяў... Ня будзем з'яўляточы увагі на тое, што бішам-бы ў новым выданні больш пайней пададзена гісторыя ўтварэння «стараражынарскіх дзяржав» — Кіеўскай Русі, гэтае «калыскія трох «зродненых», усходнеславянскіх «народнасцяў»; больш позней паказаны прычыны развалу гэтае «стараражыннай расейскай дзяржавы». Ня будзем з'яўляточы таукаў, што «Гісторыя БССР» но-вага выдання ў далей лічыць нас «гістарычна бездзяржавной» народам навет і ў літоўскую эпоху наше гісторы («У канцы XIII — першай палавіне XIV стагодзізьня» разъяднаныя беларускія землі захопіваюць літоўскія (чытай: жмудзкія) кнізі). Для дапаўнення вышэй прыведзене вытрымкі з рэцэнзіі дадамо яшчэ толькі тэкст: «Беларускі народ на шматлікіх стагодзізьнях стаўся ад адарваным ад адзінкароўнага брачнага расейскага народу. Бязьмежная паншчынная эксплататыя, палітычнае бяспраўе, національна-рэлігійнае прыгнечанье падымалі беларускі народ на змаганье.

Патріяц, на чым грунтуецца наступнае цверджданье: «Узведнанне з Ра-

супраць польска-літоўскіх феадалаў за сваё нацыянальнае і сацыяльнае вызваленіе, за ўзведнанне ў вадзінны ру-

сікім гаспадарстве».

Аўтары рэцэнзіі цвердзяць, што вышэй названам «змаганню» беларускага народу ў кнізе прысьвячана ці малявчынк, а галоўнае яны захапляюцца разьдзелам VI першага тому «Гісторыи БССР», які насыяцьлі «ўдзел беларускіх сялян і мячанч у вызвольнай вайне 1648—1654 гадоў за ўзведнанне з Рассіяй». Гэтае «блія-блія» яны канчаюць наступным трохміфам: «Ясна я выразна паказаў, што ўзведнанне з Рассіяй на паказаўца ў новым выданні першага тому, што рост магутнасці расейскага гаспадарства, умацаванне дружбы трох братніх народоў, загартаваны ў іхным супольным вызвольнным змаганіем, прывялі да ажыццяўлення надзеі ў імкненіі беларускага народу. У канцы XVIII стагодзізьня тэрыторыя Беларусі была ўзведнана з Рассіяй у вадзінным гаспадарстве. Гэтае ўзведнанне, як подкресляе пасяяцца ў кнізе, мела вялізарную прагрэсію значэнне для разъядніці вытворчых сілаў і культуры беларускага народу».

Гэтых вытрымак, каб магчы ацаніць «навуковую» вартасць новага выдання «Гісторыі БССР». Такім чынам, на гэтым можна было-б паставіць кропку, калі-б які кідайлісі ў вочы грубыя неіягічнасці і надужыванье націяжкамі. Папершае, прытрымліваючыся «лёгкіх» савецкіх гісторыкаў, выглядала-б што беларускі народ наагул ня можа існаваць, калі ён быў народжаны «стараражынарскім народам» і зліўся з ім у прычыне «ажыццяўлення сваіх гістарычных надзеяў і імкненій», калі ён быццам толькі ж жыў «ідэямі вызвольнага змаганія», якіх і «ажыццяўліў у канцы XVIII стагодзізьня шляхам «узеднання з кроўным расейскім народам». Выходзіць, што ўжываныя сініяя бальшавікамі тэрмін «беларускі народ» — гэта фікцыя, фантазія нейкіх «буржуазных націоналістах» і такім чынам, адна з найбуйнейшых памылак «ленинскай національной палітыкі», за што Ленін траба было-б «разъярнічыць», што абыходнімі шляхамі ў робіцца ў згаданай «Гісторыі БССР». Аднак, як жаба на тое, што бішам-бы ў новым выданні больш пайней пададзена гісторыя ўтварэння «стараражынарскіх дзяржав» — Кіеўскай Русі, гэтае «калыскія трох «зродненых», усходнеславянскіх «народнасцяў»; больш позней паказаны прычыны развалу гэтае «стараражыннай расейскай дзяржавы».

Падругое, савецкія, у эміграцыі, гісторыкі імкніцца нам да-весці, што марксізм і расейшчына — гэта адзін і той-же бок аднае медалі. «Гісторыя Беларускай ССР», цвердзяць яны, «гэта — каштоўны падручнік для ўсіх, хто цікавіца гісторыяй Беларусі. Гэтае марксістская праца будзе мець вялікое значэнне для ўзгадавання працоўных, асабліва моладзі, у камуністычным духу». Траба прызнаць: асветчаныне даволі адкрытае ў вымоўнае. Да статкові толькі тэкст: «Беларускі народ на шматлікіх стагодзізьнях стаўся ад адарваным ад адзінкароўнага брачнага расейскага народу. Бязьмежная паншчынная эксплататыя, палітычнае бяспраўе, національна-рэлігійнае прыгнечанье падымалі беларускі народ на змаганье.

Патріяц, на чым грунтуецца наступнае цверджданье: «Узведнанне з Ра-

сіяй... мела вялізарнае прагрэсію значэнне для разъядніці вытворчых сілаў і культуры беларускага народу? Не зразумела, пры чым тут «беларускі народ» на фоне таса канцепцыі пра «ўліцьці» ў вадзінны краінай расейскай сімі?»

Мы прызнаем, што і польскі пісьмадаўнік, што вышэй названам «змаганню» беларускага народу ў кнізе прысьвячана ці малявчынк, а галоўнае яны захапляюцца разьдзелам VI першага тому «Гісторыи БССР», які насыяцьлі «ўдзел беларускага народу» на фоне таса канцепцыі пра «ўліцьці» ў вадзінны краінай расейскай сімі?»

Мы прызнаем, што і польскі пісьмадаўнік,

што вышэй названам «змаганю» беларускага народу ў кнізе прысьвячана ці малявчынк, а галоўнае яны захапляюцца разьдзелам VI першага тому «Гісторыи БССР», які насыяцьлі «ўдзел беларускага народу» на фоне таса канцепцыі пра «ўліцьці» ў вадзінны краінай расейскай сімі?»

Што-ж тычыцца гэтае званага «прагрэсію значэння», дык съмешнае пра гэта гаварыць. Ня ўжо-ж національнае прычичанье, якое кроціла з брутальным пераследвальнем усіго беларускага і заканчвалася вісельнімі мы масавымі высалкамі ў Сібір, можна называць «найкрайнім прагрэсам?!» Ня ўжо-ж національнае прычичанье, якое кроціла з брутальным пераследвальнем усіго беларускага і заканчвалася вісельнімі мы масавымі высалкамі ў Сібір, можна называць «найкрайнім прагрэсам?!»

Далей аўтар пералічвае прызвішчы

калгаснікі, ці як ён заяўляе — «са-

праўдных піратоў». У съпіс піратоў, гэта

значыць піраты, аўтары калгаснікі,

кіраваныя аўтаром піратства

— аўтары піратства

Пірат пры ўладзе

Савецкая прэса часта ціпер падымае пытанніе аб ахове прыродных багацьцяў у Беларусі. Як відаць з газетаў, там Белдзярфіліярмоніі, калектывам мас-апошнім часам браканьеўства прыняло пагрозілівія памеры. Высечка лясоў і пагрозілівія памеры. Высечка лясоў і пагрозілівія памеры. Высечка лясоў і пагрозілівія памеры. Да ўсяго гэтага аўтар прышытвае і пісьмадаўнікам часам браканьеўства прыняло пагрозілівія памеры. Да ўсяго гэтага аўтар прышытвае і пісьмадаўнікам часам браканьеўства прыняло пагрозілівія памеры. Да ўсяго гэтага аўтар прышытвае і пісьмадаўнікам часам браканьеўства прыняло пагрозілівія памеры. Да ўсяго гэтага аўтар прышытвае і пісьмадаўнікам часам браканьеўства прыня

Аб сацыялістичным распадзеле працы ў тэорый і практыцы

Паміж краінамі, якія ўваходзяць ў Раду Эканамічнай Узаемадапамогі падўстапі паважныя разыходжаны. Іныя ня могуць дамовіца паміж сабой адносін практычнага ахвярвальняння прынцыпу аб гэтак званым «сацыялістичным распадзеле працы».

Тут мы разгледзім гісторыю гэтага канфлікту.

Гэтак званы «сацыялістичны распадзел працы» — гэта па сутнасці асноўныя прынцыпі тэй сістэмы эканамічнай інтэграцыі, якая павінна быць звязаная ў камуністычным блёку ў рамках Рады Эканамічнай Узаемадапамогі. Гэты «сацыялістичны распадзел працы» — ішто іншае, як спэцыялізацыя ў выконанані розных эканамічных заданій. Паводле гэтага прынцыпу, кожная камуністычная краіна павінна спэцыялізавацца на тэй вытворчасці, да якой ейная эканоміка больш за ёсё надаеца.

У тэорый гэтых прынцыпаў сам па сабе можа быць і рацыяналны. Але на практыцы правядзенне гэтай рацыянальной спэцыялізацыі гадам, тармазлілася з прычыны блясконіц спрэчак паміж г. зв. «братнімі» камуністычнымі дзяржавамі. Камуністычнай прапагандзе цвердзіла, што гэта пытанне было канчальнай вырашанае на нарадзе краін Рады Эканамічнай Узаемадапамогі ў чэрвені гэтага году, дзе аднадушна была прынятая рэзолюцыя, якая вызначае прынцып «сацыялістичнага распадзела працы». Але менш чымся праз два месяцы пасля гэтай нарады ў Маскве канфлікт выявіўся з новай сілай. Гэтым разам некаторыя камуністычныя партыі цвердзілі, што калі прынцып спэцыялізацыі будзе даведзены да свайго лігічнага разыўвіцца, дык будаўніцтва сацыялістичнага грамадства ў некаторых краінах станеца немагчымым. Іншчым словамі яны цвердзілі, што існую асноўная супяречнасць паміж рацыянальнай спэцыялізацыі і асноўнімі палажэннямі камуністычнай дактрыны.

Гэтае пярэчанне было вельмі адкрытае зробленое часцікам «Новэ Драгі», тэарэтычным штотысячнікам ЦК польскай кампартыі (ліпень 1962 году). Цытую:

«Спэцыялізацыя і рацыянальны распадзел працы могуць выклікаць дамаганьне, зь меркавання абстрактнай эканамічнай мэтагоднасці, канцэнтрацыі вытворчасці якога-небудзь пэўнай рошу прадукцыі ў адной краіне і адмовы ад ейнай вытворчасці ў іншых краінах, дзе эканамічныя ўмовы выявіўца меньш спрэяльнымі. На практыцы, аднак, ужывіццё такой сістэмы не апраўдае сябе з палітычнага пункту гледжанья на немагчымы з ідэялічнага».

Зъянрненце на тое, што афіцыйныя тэарэтычныя органы польскай камуністычнай партыі супрацьстаўляе спэцыялізацыю, заснаваную на чыста эканамічных меркаваннях — практычнаму звязаніню з практычнай, пры якім трэба браць пад увагу чыста палітычныя і ідэялічныя фактары. Але далейшыя разыўвінкі часціку «Новэ Драгі» даюць яснае ўяўленне аб тых проблемах, якія звязаныя з цяперашнім разнагалосіемі паміж краінамі, якія ўваходзяць у Раду Эканамічнай Узаемадапамогі. Цытуем ізноў:

«Ці магчыма забясьпечыць максымальную эканамічную мэтагоднасць ўнутры

сацыялістичнага лягеру і адначасова ўнікнуць выкryўлення гарманічнага разыўвіцца нацыянальнай эканамічнай структуры краінай, якія ўваходзяць ў гэты лягер. У шмат якіх выпадках давялося-б ахвяраваць эканамічнай мэтагоднасцю. Ува ўмовах сацыялістичнага грамадства было-б недапушчальным ператварыць адны краіны ў базы суворыны і сельска-гаспадарчай прадукцыі, а ў іншых канцэнтраўца з усім прысловасцю. Но, як ведама, высокая ступень індустрыялізацыі... гэта абавязковая ўмова для стварэння матэрыяльна-технічнай базы для камунізму».

Гэтае пярэчанне высоўваюць на толькі польскія камуністы. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарскай камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарскай камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгарыя павінна імкніцца да гарманічнай разыўвіцца ўсіх галін прымесловасці. Весь што піша цэнтральны орган баўгарской кампартыі:

«Наўхільнае павышэнне жыцьцёвага ўзроўню — гэта асноўная мэтагоднасць. Такія-ж разыўвінкі мы спытываемі ў артыкуле, апублікаваным нядаўна ў часціке «Работніческо Нело», цэнтральным органе баўгарской камуністычнай партыі. «Работніческо Дэло» цвердзіць, што на гледзячы на дамаганы спэцыялізацыі, Баўгары

Аб паломніцтве ў Рым з нагоды сьвяткавання 16-ых угодкаў „Exul Familia“

Рымскі Папа Пій XII абвесціць 2-га жнівеня 1952 г. Апостальскую Канстытуцыю «Exul Familia».

Патрэба яе ўзыцікла ў сувязі з tym, што у вольным съвеце апіліца больш за 60 мільёнаў людзей, якія, з розных прычын, быць вымушаныя кінцу свае родныя сядзібы на бацькаўшчыне і працягваць жыцьцё на чужыне. Гэтым людзім было палітычныя эмігранты, што не хацелі прыняць сілком накінутыя ім таталітарныя рэжымы; уцекачы, якія ратавалі свае жыцьцё ды жыцьцё сваіх сем'й у часе ваянных падзеяў у сваіх краінах; людзі, што шукалі заробку у лепши матар'ильна-разбудаваных дзяржавах.

Мэтай абвешчаныя Апостальская Канстытуцыя была арганізацыя штодзенных турботаў каталіцкага Царквы аб задаволеніні духовых патрэбаў усіх гэтых людзей.

Свяціцьшы Айцец разумеў, што тыя, што дабрахвотна, ці праз гвалт, выракліся роднага вогнішча, свае прафесіі, а часам і сям'і; апіліцаўся сярод жыхароў з іншай мовай, звычаемі, сваеасаблівасцімі мэнталітету, а часта і з познай варожасцю да прыышлага элементу — пакутуюць ад жалю ѹ тут. Папа жадаў праз абвешчаныя «Exul Familia» зьдзейснічыне сталай апекі над гэтymi людзьмі у мясцох іхнага рассяленія — загаіць іхны боль, і дапамагчы ім у іхнай нядоў.

Сёлета Папа Ян XXIII запрасіў да Сябе ў Рым прадстаўнікоў усіх гэтых расьцяруемых па съвеце нацыянальных групаў на сьвяткаванне 10-х угодкаў абвешчаныя Канстытуцыі «Exul Familia».

На заклік Свяціцьшага Айца, на гле-дзячы на шматлікія цяжкасці (вялікія адлегласці ад Рыму, матар'ильныя цяжкасці, сімейныя умовы, сезон адпачынку, найбліж неспрыяльнай парыгоду для побыту ў Рыме ды інші) — прыбыла больш за 5 тысяч паломнікаў. Балшыня з іх — уцекачы з краінай панівеленых камуністычных уладай.

Паломнікі маліліся ў Рыме за душу с. п. Папы Пія XII, Апекуну ўсіх вы-гнанікаў, маліліся за сваіх братоў, што церпяць нядолю за жалезны, драчны, мураваны, або бамбукавыя заслонай; за лепшую будучыню ўсаго съвету, упрад-каванага Законамі Любові і Справядлівасці, як вучыў Хрыстос.

Сьвяткаванне трывала ў Рыме ад 3 да 7 жнівія. Чудовая арганізацыя спустреч пасабных групаш на станцыях, шпаркае разъмеркаванне стомленых дарог на гатэлях і паломніцкіх дамох; забясьпечаныя паломнікаў адпаведнымі транспартнымі сродкамі пры наведваньні съвітыні, або пры аглядзе Рыму; уважлівая, прызветная абслуга; смачная, танна, ды прыгожа паданая ежа — усё гэта падыялаў упрыгожвалася побыту ў Рыме ў дні, калі ў цені было калі +40°.

Кажны з паломнікаў меў на грудзіх значкі з сілюэтам с. п. Сям'і падчас уцекаў у Эгітэт. Паломніцкая адзнака злучала думкі з лёсам Найсвяцішых Уцекачаў і пацішала — асабісты лёс не здаваўся ужо гэтак цяжкім... Як і яны, і сяняніні ўцекачы пайшли і юдзельцы у чужыну, каб перахаваць ад сучасных ірадаў саме найдаражэйшае — жыцьцё зі сваіх духовы скары: веру ў Бога, законы Справядлівасці, годнасць свае асобы, багацьце нацыянальнае культуры, імкненіне да волі, съвіту мару, аў разбудове шчаслівасці будучыні ды добраўту свае краіны, сваіго наро-ду, цілага съвету.

Сярод вялікіх нацыянальных групаш, Вугорцаў, Балтыцкіх народоў, Паліакаў, Украінцаў, што зъехаліся на паломніцтво ў Рым на толькі з краін Эўропы, але і з Аўстраліі, з Канады, з ЗША — была таксама і група Беларусаў з Німеччынай і Ангельшчыны.

Беларусаў-каталікоў лацінскага абраду ачыльвалі іхнае духавенства, на чале з Яго Экспліенцыяй Апостальским Адміністрагатрам, Епіскапам Магілеўскім і Менскім Балеславам Слосканам. Ён, як ведама, у канцы 20-х ды 30-х гадоў быў ахвярай камуністычнага тэрору: прайшоў праз шмат савецкіх турмаў, лягероў прымусовасці працы ды жыў на сібр'скім паселішчы. Беларусы-каталікі ўсходняга абраду были праластаўлены съвітарамі на чале з Яго Экспліенцыяй, Візітатарам для каталікоў усючоняя абраду ў Эўропе. Епіскапам **(Сіповічам)**.

Як у шмат лякіх нацыянальных групах, дзе разам з каталікамі былі і пра-тестанты і праваслаўныя (вераўзінчай розыніца ў гэтym паломніцтве ролі не адыштывалі: людзей лучыў агульны лёс, агульная ідэялігія, адноўковыя імкненіні ды хрысціянская салідарнасць) — былі праваслаўныя таксама і сярод беларусоў.

Незабыўнымі застануцца урачыстыя багаслужбы ў базыліках. З вялікім узрушаньнем пяялі Беларусы свой ролі гінны гымы «Магутны Божа, Уладар съвіту» у базыліцы с. п. ап. Паўла. Стадаўныя съцены базылікі, здавалася, усмоктвалі ў сябе іхную малітву за Беларусь, здавалася прынетва усъмхаліса да іх глыбокі, мудрыя вочы Апостала народу ўзьвышаць жыцьцё на чужыне. Гэтым людзім было палітычныя эмігранты, што не хацелі прыняць сілком накінутыя ім таталітарныя рэжымы; уцекачы, якія ратавалі свае жыцьцё ды жыцьцё сваіх сем'й у часе ваянных падзеяў у сваіх краінах; людзі, што шукалі заробку у лепши матар'ильна-разбудаваных дзяржавах.

Кульмінацыйным пунктам было на-ведванье катаюмбай і сваеасаблівая свячэнія Багаслужба, з чытаньнем прадстаўнікамі кожнае нацыянальнае групы стацій крыжовага шляху, у Ко-лэзуме. Тут монс. пралат Яго Святыя-ци, д-р Пётр Татарыновіч, кіраўнік беларускіх сэкцыяў рады-Ватыкан і рэдактар беларускага ролігініага часапісу «Зыніч», меў гонар, як найстарэйшы з беларускіх съвітароў, чытальнік 1-ю ста-цыю: «ІСУС НА СЪМЕРЦІ АСУДЖА-І». Зъмініць яе быў наступны:

«Пілат, стараючыся дагадзіць народу... Иисус выдаў на ўкрыжаванье»

(Мк. XV, 15)

Ворагі Иисуса дамагаліся Яму таго прысуду, Ён бо аглашаўся Сынам Божым; але перад намеснікамі рымскага імп'ятара ачарнілі нашага Господа, бышчам Ён зъяўляеца вора-гам Цэзара. І хісьліві Пілат засудзіў на съмерці Божага Сына.

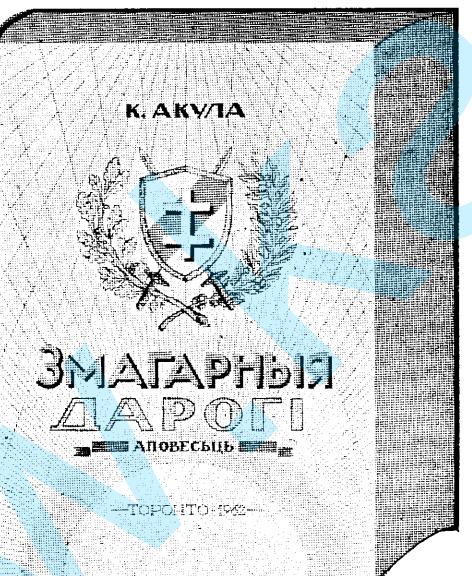
А колькі-ж разоў у гісторыі і вы-наньнікі Иисуса гэтаксама быў трак-таваны! Аб гэтак добра ведаюць каменныя гэтага Колёзуму, съведкі стараёніх вернікаў, зъяўрмі разры-ваних, на кастрох спаленых ды ўкрыжаваных, вінаватых, маўляў, за «парушэнне публічнага ладу». Веда-юць гэта і кардыналы, і епіскапы, і шпікі, і съвітары, ды вернікі нацыя, з якіх часы атэзі робіць сабе ахвяры зь іх знеслаўленія».

Іисус, наш Збаўца! Узываем да Ци-бе за сыноў перасъеданых народоў,

Н. Т.

УВАГА!

Ужо выйшла ў съвеце цікавая ў цен-ная книга Канстанціна Акулы:

Што з сябе прадстаўляюць «Змагар-ныя Дарогі», чытак можа даведацца із зъмешчанага ў 1—2 (585—586) нумары «Бацькаўшчыны» спэцыяльнага арты-кулу.

Кніга абыймае 586 бачынаў друку й каштует: у Задзіночаных Штатах Амэрыкі й Канадзе — 7 далаўраў, у Аўстралиі і Ангельшчыне — 2 фунты, іншых краінах — раўнавартасць 6 амэрыкан-сіх далаўраў.

Ужо можна заказаць гэтую кнігу ў самога Аўтара наводзя наступнага адрэсу:

Mr. Konstantin Akula, 57 Riverdale Ave., Toronto 6, Ont. Canada, а таксама ў Адміністрацыі «Бацькаўшчыны» ў яй-ных Прадстаўніцтвах.

Хочаш зрабіць сваіму

блізкаму прыемнасці

і адначасна карысціць для

беларускай справы, пада-

руй яму камплект кніжак

выдавецства

«Бацькаўшчыны»

за ўсіх за імя Твае церпячых пры-гнобу! Иисус, дай каб плады адкупле-нія множыліся ў съвеце такжа ѹ ад новых мучанікаў, што за Цябе цер-пляц і ўміраюць...

Голосна прагучэла ѿ вадказ урачыс-тае «Амэн»... Съцены Колёзуму адгук-нуліся рохам, а людзі, колькі іх было — тысічы рознанацыйных вернікаў, начальнікі адміністраціі палаціне за нашу да-рату, шматпакутную Беларусь «Pater poster» і «Ave, Maria». Нізка схіліўшы галаву, маліўся Епіскап Балеслаў. Малі-ўся з сілком ад яго адварвных вернікаў на Бацькаўшчыне, ды за тых, што баро-ніць ейны духоўны скарб на чужыне. У цёмным Колёзуме хісталіся іскры-стыя струмені агню съветачоў. То съві-лом, то цемрай перакрыжоўвали яны са-браныя у ім натоўны...

Ці споўніца тое, што жадаў Хрыстос — каб гэтыя смібалічныя аганкі съве-чак, якія дрыжаць на руках кожнае прысутніце тут асобы, аганкі съвіталя, якое Хрыстос закінуў у кожную душу, — макіні разгромлі, разльіліся, зата-пілі сваім прымістымі съвітом усю людзькасць... Тады, толькі тады не засталося-б ѿ съвеце ні варожасці, ні зьдзекаў, тады і толькі тады спыніўся-б наступні бязбожнае навалы, што прагне паглынуць і затапіць не съвітом, але крывёю і горам рэшту вольнага съвіту...

Хутка мінулі паломніцкі дні. Нацыя-нальныя групы разъядждаюць, ацепле-нія увагай роднае Царквы. Было шмат незабыўных супрэчач, акадэмію, зъмас-тойных прамоваў, съброўскіх вечарын, дэмантранцыяў народнага бацькаў — съпевалі ды скокаў, прыемных гутарак у цыні рымскіх вечароў. На разыўтаныне мнона паціскаўся руки, людзі абменываюць адрасамі. Шмат новай прыязні, ды събровіства завязалася там. Выяўлялася каптойная аліадумнасць у паглядах на сучаснікаў і будучыню, дужка імкненія адданы, супольна працаваць на тое, каб у съвеце — «СЪВЯЦІЛАСІ ІМЯ ЯГО»... каб «ПРЫІШЛО ВАЛАДАРСТВА ЯГО», а з ім — адзвіннае пера-мога Святыя над цемрай, Добра гада над благім, Любові й Справядлівасці над нянівісціяй і зъдзекам.

Канчацца друкавацца ѿ хутка выйдзе пісаў, зъвяртаеца да беларускага гра-мадзства з гарачай просьбай прысылаць Інстытуту Навукі й Мастацтва (кніга І-я за 1962 год)

«ЗАПІСЫ»

Змест I-ае кнігі «Запісы» наступны:

1. **Андрэй Багровіч:** «Жыхарства Беларускі ССР у съвітле перыяду 1959 год», 2. **Станіслаў Станкевіч:** «Русыфіка-цыя беларускіх мовы ѿ БССР і супраці-русыфікацыйнаму прапацэ», 3. **Н. Неда-сек:** «Камунізм і «беларускі нацыяналь-ізм» (гісторычныя агляды пачатку дачы-ненія)», 4. **Ян Станкевіч:** «Пскоўскі дыялект», 5. **Павал Урбан:** «Стан вывчы-чыння гісторыі Беларусі ѿ БССР», 6. **Мі-кола Куліковіч:** «Тэма сучасніцца ўтворчасці беларускіх савецкіх кампа-ныя», 7. **Сымон Кабыш:** «Сельская гаспадарка Беларускай ССР у съвітле з'яўління гісторыі Беларусі», 8. **Кнігапіс.**

Зборнік абыймае 272 бачыны (17 дру-каваных аркушоў) друку вялікага кніж-нага фармату.

Ціна аднаго экзэмпляра

3 з амэрыканскіх далаўраў або іхнай раў-навартасці. Купляцца і выпісваць можна паводле наступных адрэссоў:

Weissruthenisches Institut für Kunst und Wissenschaft München 13, Adalbertstr. 38

Кonto (назоў Ін-ту):

Bayerische Hypotheken- und Wechsel Bank München, Konto Nr. 377-612

або

Whiteruthenian (Byelorussian) Institute of Arts and Sciences, Inc.

Mrs. N. Kushel 385 Alabama

401 Atlantic Avenue Brooklyn 7, N. №.

U.S.A.

Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва заплянаваў рэгулярна выдаваць свае навук